

Sygn. akt VI U 1074/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodnicząca:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	Michał Maśnik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 stycznia 2016 r. w S.

sprawy A. L. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. L. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 16 października 2015 roku znak: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. L. (1), poczynając od 26 października 2015r., prawo do emerytury, przy zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego jako okresu składkowego okresu od 26 października 1970 roku do 1 lipca 1974 roku;

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;

III. stwierdza odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji w niniejszej sprawie.

SSO Monika Miller-Młyńska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił A. L. (1) prawa do emerytury po osiągnięciu 60 roku życia, z uwagi na nieudowodnienie przez niego przebycia 25 lat okresów ubezpieczenia przed dniem 1 stycznia 1999 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że uznał za udowodniony przez A. L. staż ubezpieczeniowy (okresy składkowe i nieskładkowe) w łącznym wymiarze tylko 24 lat, 1 miesiąca i 2 dni; do stażu tego nie zaliczono okresu od 14 lipca 1970 roku do 1 lipca 1974 roku, tj. okresu pobytu w zakładzie poprawczym oraz odbywanych w nim praktyk. W ocenie organu rentowego tego rodzaju okresy nie zostały wymienione w przepisach art. 6 i 7 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

A. L. (1) odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury przy zaliczeniu do stażu pracy okresu wykonywania pracy w czasie pobytu w Zakładzie (...) dla Nieletnich w R. od 14 lipca 1970r. do 1 lipca 1974r. W tym zakresie powołał się na treść wystawionego mu przez dyrekcję tego zakładu zaświadczenia oraz na prawomocny wyrok Sądu Rejonowego w Szczecinie z 15 lipca 2004 roku, którym - w procesie toczącym się przeciwko byłemu pracodawcy - zaliczono mu ten okres do stażu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację wyrażoną w zaskarżonej decyzji i wskazując dodatkowo, że w złożonym przez A. L. zaświadczeniu wystawionym przez Zakład (...) dla Nieletnich w R. brak jest informacji o tym, czy ubezpieczony był tam zatrudniony i na jakiej podstawie, czy zawarto z nim umowę o praktyczną naukę zawodu w ramach szkolenia rzemieślniczego i kto był stroną tej umowy (czy był to tylko rodzaj zajęć terapeutycznych i wychowawczych) oraz w jakiej wysokości A. L. otrzymywał wynagrodzenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. L. (1) urodził się w dniu (...). Jego łączny staż ubezpieczeniowy (udowodnione okresy składkowe i nieskładkowe) na dzień 1 stycznia 1999r. – nie licząc okresu od 14 lipca 1970 roku do 1 lipca 1974 roku - wynosił 24 lata, 1 miesiąc i 2 dni, natomiast staż pracy w warunkach szczególnych – 15 lat, 8 miesięcy i 21 dni.

A. L. nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego.

Okoliczności niesporne, a nadto dowody: dokumenty w pliku akt ZUS O/S. dot. A. L..

W okresie od 14 lipca 1970 roku do 1 lipca 1974 roku A. L. (1) przebywał w Zakładzie (...) w R.. W tym czasie uczęszczał tam do szkoły, pobierając równoległe praktyczną i teoretyczną naukę zawodu w ramach szkolenia rzemieślniczego w warsztatach szkolnych w wymiarze co najmniej połowy wymiaru czasu pracy obowiązującego pracownika w tym zawodzie. Naukę praktyczną odbywał również w okresie wakacji. Wraz z ukończeniem w czerwcu 1974 roku nauki w szkole zakończył także szkolenie rzemieślnicze, zdając w tym czasie egzamin czeladniczy w zawodzie ślusarza przed komisją egzaminacyjną Izby Rzemieślniczej w O. i uzyskując świadectwo czeladnicze.

Wychowankowie Zakładu (...) w R. mieli w tamtym czasie obowiązek wykonywania pracy, wynikający z nakazu sądu i obowiązujących przepisów. Nie zawierano z nimi w związku z tym umów o pracę; otrzymywali natomiast wynagrodzenie za pracę w wysokości zgodnej z obowiązującymi wówczas stawkami uczniowskimi.

Dowody:

- zaświadczenie z 14.09.2001r. – k. 7, pl. II akt ZUS O/S. dot. A. L.;

- dokumentacja w aktach Sądu Rejonowego w Szczecinie, sygn. akt P 3542/02, w tym w szczególności wyrok Sądu Rejonowego z uzasadnieniem – k. 79, 87-89; wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie – k. 113.

W roku 2002, w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Usługowym (...) spółce z o.o. w S. A. L. (1) wystąpił przeciwko swojemu pracodawcy z pozwem o zapłatę nagrody jubileuszowej. Przesłankę rozstrzygnięcia w tej sprawie stanowiło ustalenie, że okres pobytu A. L. w Zakładzie (...) w R. od 14 lipca 1970r. do 1 lipca 1974r. należy traktować jako okres równorzędny z okresem zatrudnienia.

W dniu 15 lipca 2004 roku Sąd Rejonowy wydał wyrok, którym uwzględnił w całości powództwo i zasądził od pozwanego na rzecz A. L. kwotę 5600 zł tytułem nagrody jubileuszowej. W pisemnym uzasadnieniu tego wyroku sąd powołał się m.in. na przepis art. 95g § 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich i uznał, że A. L. przez cały okres pobytu w zakładzie poprawczym był zatrudniony w gospodarstwie pomocniczym tego zakładu, wykonywał pracę w ramach nauki zawodu ślusarza i otrzymywał za nią wynagrodzenie.

Powyższy wyrok uprawomocnił się wobec oddalenia przez Sąd Okręgowy złożonej przez pracodawcę apelacji.

Niesporne, a nadto dowody: dokumentacja w aktach Sądu Rejonowego w Szczecinie sygn. akt P 3542/02.

A. L. (1) złożył w ZUS O/S. w dniu 25 września 2015 roku wniosek o emeryturę. Do wniosku tego dołączył m.in. oryginał zaświadczenia wystawionego przez Dyrektora Zakładu (...) dla Nieletnich w R. z 14 września 2001 roku o treści:

„Dyrekcja Zakładu (...) dla Nieletnich w R. zaświadcza, że Pan A. L. (1) s. F. ur. (...) przebywał w tut. Zakładzie od 14.07.1970r. do 01.07.1974r.

Podczas pobytu w placówce pobierał teoretyczną i praktyczną naukę zawodu w ramach szkolenia rzemieślniczego, pracując w warsztatach szkolnych jako ślusarz.

Praca wykonywana przez nieletnich w okresie pobytu w zakładzie poprawczym wlicza się do okresów pracy od których zależą uprawnienia pracownicze.

Podstawa prawna: Dz.U. nr 89 poz. 443 art. 95g § 1,2 z 1995r.”

Okoliczności niesporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach ZUS O/S. dot. A. L.:

- wniosek o emeryturę – k. 1-6;

- zaświadczenie z 14.09.2001r. – k. 7.

A. L. (1) składał w roku 2003 w ZUS O/S. wniosek o ustalenie kapitału początkowego. W żadnej z wydawanych w związku z tym decyzji organ rentowy nie zaliczył mu do stażu ubezpieczeniowego okresu pobytu w Zakładzie (...) w R., wskazując najpierw (w piśmie z 24 września 2004 roku), że z przedłożonego zaświadczenia nie wynika, by ubezpieczony był w tym czasie pracownikiem i pobierał wynagrodzenie w ramach stosunku pracy, a następnie (w piśmie z 22.12.2009r.), że w zaświadczeniu brak jest informacji o tym, czy ubezpieczony był zatrudniony i na jakiej podstawie, czy zawarto z nim umowę o praktyczną naukę zawodu w ramach szkolenia rzemieślniczego i kto był stroną umowy (czy był to tylko rodzaj zajęć terapeutycznych/wychowawczych) oraz w jakiej wysokości otrzymywał wynagrodzenie jako ubezpieczony.

Okoliczności niesporne, a nadto dowody – dokumenty w aktach ZUS O/S. dot. A. L., plik (...) w tym w szczególności: pismo z 24.09.2004r. – k. 20, pismo z 22.12.2009r. – k. 46.

W roku 2014 A. L. złożył w ZUS O/S. pismo stanowiące prośbę o udzielenie mu informacji czy spełnia przesłanki do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Do wniosku dołączył odpis wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 15 lipca 2004 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt P 3542/02, wraz z pisemnym uzasadnieniem oraz kopię zaświadczenia Dyrektora Zakładu (...) dla Nieletnich w R. z 14 września 2001 roku. Organ rentowy nie udzielił wówczas jednoznacznej odpowiedzi; wyjaśnił tylko, że wyrok sądu nie może być uznany za wiążący i wskazał, że ostateczna ocena zostanie dokonana po złożeniu formalnego wniosku o emeryturę. A. L. (1) złożył wówczas w ZUS pismo zatytułowane „pозew o ustalenie okresu zatrudnienia dla celów emerytalnych”, w którym domagał się „uznania do stażu pracy lat pracy w Zakładzie (...) dla Nieletnich w R. oraz odbywania w nim praktyki w okresie od 14.07.1970r. do 01.07.1974r.” Pismo to organ rentowy przekazał do Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych jako odwołanie, wnosząc o jego odrzucenie.

Postępowanie w tej sprawie toczyło się pod sygnaturą akt VI U 353/15 i zakończyło się wydaniem w dniu 27 maja 2015r. postanowienia o umorzeniu postępowania, wobec cofnięcia przez A. L. „pозwu”.

Niesporne, a nadto dowody:

- dokumentacja w aktach ZUS O/S. dot. A. L., plik I;

- dokumentacja w aktach Sądu Okręgowego w Szczecinie, sygn. akt VI U 353/15.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 24 ust. 1b pkt 20 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 748 z późn. zm.; dalej jako: ustawa emerytalna) - mężczyznom urodzonym po dniu 30 września 1953 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 67 lat, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

W myśl z kolei przepisu art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje jednakże emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (co najmniej 25 lat dla mężczyzn).

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W niniejszym procesie nie było sporne spełnienie przez A. L. wszystkich warunków wymaganych do przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury – poza warunkiem legitymowania się co najmniej 25-letnim okresem ubezpieczenia (okresami składkowymi i nieskładkowymi) na dzień 31 grudnia 1998 roku.

W myśl przepisów art. 6 ust. 2 ustawy emerytalnej, za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne:

1) zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia:

a) na obszarze Państwa Polskiego - w wymiarze nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, jeżeli w tych okresach pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego: chorobowy, macierzyński lub opiekuńczy albo rentę chorobową,

3) zatrudnienia młodocianych na obszarze Państwa Polskiego na warunkach określonych w przepisach obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1975 r.;

4) pracy wykonywanej w czasie odbywania na obszarze Państwa Polskiego kary pozbawienia wolności, kary aresztu za wykroczenie oraz w czasie tymczasowego aresztowania – w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy określonego dla takiej pracy.

Z kolei przepis art. 95g ustawy z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich stanowi, że okresy pracy wykonywanej przez nieletniego w czasie odbywania środka poprawczego, z wyjątkiem prac, o których mowa w art. 95f § 2 (tj. prac porządkowych na rzecz zakładu lub schroniska), uważa się za okresy równorzędne z okresami zatrudnienia w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. (§ 1) oraz (§ 2), że okresy pracy wykonywanej przez nieletniego, o którym mowa w § 1, wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.

W ocenie sądu stanowisko organu rentowego, odmawiającego zastosowania w przypadku A. L. przytoczonej wyżej regulacji ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich należało uznać za prawidłowe, choć nie prowadziło to wcale do uznania zaskarżonej decyzji za trafną. Istotnie bowiem nie było możliwe, by do sytuacji prawnej A. L. (1) istniejącej w

latach 1970-1974 odnieść treść regulacji prawnych wprowadzonych dopiero w znacznie późniejszym okresie (przepis art. 95g został dodany do ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich dopiero z dniem 1 stycznia 1996 roku). Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich ani jej nowelizacja z 29 czerwca 1995 roku nie zawierały żadnych przepisów przejściowych, który by na to pozwolił. Powyższe powinno skłonić jednak organ rentowy do odszukania właściwej podstawy prawnej zamiast, jak stało się to w niniejszej sprawie, odmówić ubezpieczonemu prawa do należnego mu świadczenia z powołaniem się na błędną podstawę prawną.

W latach 1970-1974 kwestie postępowania w sprawach nieletnich regulowane były przepisami Kodeksu karnego z 11 lipca 1932 roku (Dz.U. z 1932r., nr 60, poz. 571), utrzymanego w tym zakresie w mocy przepisami ustawy z dnia 22 grudnia 1969 roku o utrzymaniu w mocy na okres przejściowy (do czasu odrębnego ustawowego uregulowania sprawy zapobiegania i zwalczania demoralizacji przestępczości nieletnich, co nastąpiło dopiero w roku 1982) niektórych dotychczasowych przepisów prawa karnego (Dz.U z 1969r., nr 37, poz. 311). Z regulacji tych wynikało po pierwsze, że czyny zabronione pod groźbą kary popełnione przez nieletnich były w owym czasie traktowane jako przestępstwa, bowiem z mocy art. 3 Kodeksu karnego z 1932r. stosowało się go wyłącznie do tych osób, które popełniły takie czyny (przestępstwa) na obszarze Państwa Polskiego. Po drugie, kwestie postępowania z osobami, które w czasie popełniania takich czynów były nieletnie, uregulowano przepisami rozdziału XI Kodeksu (artykuły 69-78). W myśl art. 70 omawianego Kodeksu, nieletniego, który po ukończeniu 13 lat, a przed ukończeniem 17 lat, popełnił z rozeznaniem czyn zabroniony pod groźbą kary (przestępstwo), sąd skazywał na umieszczenie w zakładzie poprawczym.

Ponadto, nie można było tracić z pola widzenia faktu, że w latach 1970-1974 zasady pobytu nieletnich w zakładach poprawczych były regulowane przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1951r. – tymczasowego regulaminu zakładów poprawczych (Dz.U. z 1951r., nr 67, poz. 468). W kolejnych przepisach tego regulaminu wskazano m.in., że:

§ 1. 1. Zadaniem zakładu poprawczego jest wychowanie nieletnich, skazanych na umieszczenie w zakładzie, na pożytecznych i ofiarnych obywateli Polski Ludowej.

2. Zadania te realizuje zakład przez naukę, szkolenie zawodowe i pracę w zorganizowanym kolektywie młodzieżowym oraz przez wpajanie zasad współżycia socjalistycznego.

§ 147. 1. Ponieważ zadaniem zakładu jest wychowanie młodzieży na pełnowartościowych członków społeczeństwa, należy umożliwić wychowankom zdobycie kwalifikacji zawodowych niezbędnych dla udziału w realizacji planów budowy podstaw socjalizmu w Polsce.

§ 148. Szkolenie zawodowe może się odbywać w szkołach i warsztatach, znajdujących się na terenie zakładu lub w odpowiednich ośrodkach szkoleniowych poza zakładem. O ile wszyscy wychowankowie odbywają szkolenie zawodowe w ośrodkach szkoleniowych poza zakładem, można nie organizować szkolenia zawodowego w zakładzie.

§ 149. 1. Nauczanie w szkołach zakładowych odbywa się na podstawie siatek godzin i programów ustalonych przez właściwe państwowe władze szkolne (np. Centralny Urząd (...), Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Ministerstwo Rolnictwa).

2. Zajęcia praktyczne zależne od zawodu odbywają się w warsztatach lub w gospodarstwie rolnym zakładu pod kierunkiem wykwalifikowanych instruktorów.

3. Po ukończeniu szkoły zawodowej uczniowie zdają egzamin kwalifikacyjny przed komisją egzaminacyjną, powołaną przez właściwe władze (np. Centralny Urząd (...), Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli) i otrzymują odpowiednie kwalifikacje zawodowe.

§ 153. We wszystkich warsztatach powinny być zapewnione warunki higieny i bezpieczeństwa pracy - zgodnie z obowiązującymi przepisami. Przy kierowaniu nieletnich do wszelkich prac należy ściśle przestrzegać przepisów, dotyczących robót zabronionych młodocianym.

§ 154. 1. Każdy wychowanek ma prawo i obowiązek pracy w warsztatach szkoleniowych lub w gospodarstwach rolnych, prowadzonych przez zakład. Od obowiązku tego może być zwolniony jedynie na podstawie decyzji lekarza.

2. Niezależnie od tej pracy, będącej jednocześnie formą szkolenia zawodowego, wychowankowie są obowiązani do prac prowadzonych na rzecz kolektywu zakładowego (rąbanie drzewa, sprzątanie, prace w kuchni i w gospodarstwie itp.). Prace na rzecz kolektywu powinny być wykonywane przez wychowanków w ustalonej kolejności.

3. Ponieważ obowiązek pracy obejmuje nie tylko uczniów szkoły zawodowej, ale również i uczniów uczęszczających do szkoły podstawowej, nie podlegających systematycznemu szkoleniu, należy kierować ich kolejno do pracy w gospodarstwie i w różnych warsztatach w celu zbadania, w jakim kierunku uczeń wykazuje największą przydatność do pracy i zainteresowanie.

4. Po ukończeniu szkoły podstawowej wychowanek będzie miał ułatwiony wybór odpowiedniego dla siebie zawodu.

§ 158. Wychowankowie obowiązani są punktualnie rozpoczynać pracę, przestrzegać podczas pracy zasad higieny i bezpieczeństwa pracy, pracować sumiennie i wydajnie, zwracać uwagę nie tylko na ilość, lecz i na jakość wykonywanej produkcji.

§ 159. Wychowankowie skierowani do pracy, nauki zawodowej lub szkoły ogólnokształcącej poza zakładem mogą być zwolnieni od obowiązku pracy w warsztatach zakładowych, mają jednak obowiązek pracy na rzecz kolektywu zakładowego.

§ 160. Za pracę wykonywaną w zakładzie wychowankowie otrzymują wynagrodzenie według zasad ustalonych w specjalnych zarządzeniach Ministra Sprawiedliwości.

W ocenie sądu ze wszystkich tych regulacji, czytanych łącznie, płyną jednoznaczne i czytelne wnioski, sprowadzające się do tego, że:

a) nie jest możliwe traktowanie pracy wykonywanej przez nieletnich w czasie osadzenia w zakładzie poprawczym w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku jako „zwykłego” okresu zatrudnienia, gdyż praca ta miała charakter przymusowy, a nie dobrowolny;

b) z uwagi na powyższe oraz fakt, iż w latach 1970-1974 do nieletnich miały zastosowanie przepisy Kodeksu karnego, okres pobytu A. L. w zakładzie poprawczym należało traktować jako okres pracy wykonywanej w czasie odbywania na obszarze Państwa Polskiego kary pozbawienia wolności, w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej. Prawdopodobnie powyższej wykładni znajduje dodatkowe potwierdzenie w tym, że gdy w roku 1982 ustawodawca zdecydował się na odrębne (poza kodeksem karnym) uregulowanie kwestii postępowania w sprawach nieletnich, uznał za potrzebne zamieszczenie odesłania do przepisów obowiązującej wówczas ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin i funkcjonującego tam pojęcia okresów „równorzędnych z okresami zatrudnienia”, które są w przeważającej mierze identyczne z okresami wymienionymi obecnie w przepisach art. 6 ust. 2 ustawy emerytalnej z 1998 roku. Praca wykonywana przez osadzonych nieletnich była przy tym wykonywana na warunkach zbliżonych do zatrudniania pracowników młodocianych, z tym tylko wyjątkiem, że miała charakter przymusowy, nie zaś dobrowolny, co z kolei nakazuje stosowanie do niej tych przepisów, które dotyczą wykonywania pracy w okresie odbywania kary pozbawienia wolności (osadzenie w zakładzie poprawczym było formą odbywania kary pozbawienia wolności, przewidzianą w stosunku do nieletnich).

W ocenie sądu, gdyby organ rentowy dokonał prawidłowej i pełnej analizy tak przepisów, jak i złożonej przez A. L. dokumentacji, doszedłby do przekonania, że zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego, jako okres składkowy, podlegał w jego przypadku także okres wykonywania pracy w czasie pobytu w zakładzie poprawczym od dnia ukończenia przez ubezpieczonego 15 roku życia, tj. od 26 października 1970r. do końca pobytu w tym zakładzie, tj. do 1 lipca 1974 roku. Z dokumentów tych, w tym także z uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie wydanego w sprawie P 3542/02, ale i z przywołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie tymczasowego regulaminu

zakładów poprawczych wynika bowiem jednoznacznie, że praca wykonywana przez A. L. w czasie pobytu w zakładzie poprawczym musiała być wykonywana co najmniej w wymiarze połowy czasu pracy obowiązującego pracownika w danym zawodzie. Wychowankowie zakładów poprawczych pracowali bowiem co najmniej przez trzy dni w każdym tygodniu, przy obowiązującym wówczas sześciodniowym tygodniu pracy. Oznacza to, że A. L. do końca 1998 roku przebył staż ubezpieczeniowy w wymiarze znacznie dłuższym niż 25 lat.

W myśl przepisu art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej - świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2. Ubezpieczony wniosek o emeryturę złożył w dniu 25 września 2015 r., jednak ostatnią przesłankę do przyznania prawa do emerytury spełnił dopiero w dniu 26 października 2015 roku, gdyż wtedy osiągnął uprawniający do wcześniejszej emerytury wiek 60 lat.

W tym stanie rzeczy, na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. w ten sposób, że przyznał A. L. (1) prawo do emerytury od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego, wyraźnie wskazując zarazem długość okresu podlegającego zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego A. L. (punkt I. sentencji), a w pozostałym zakresie, tj. w zakresie żądania zaliczenia do tego stażu okresu dłuższego (przed ukończeniem przez A. L. piętnastego roku życia), odwołanie oddalił (pkt II sentencji).

W punkcie III sentencji wyroku sąd stwierdził istnienie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania prawidłowej decyzji w niniejszej sprawie. W myśl art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, zdanie drugie, organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego (ust. 1a).

Jak wynika z przedstawionych wyżej wyników postępowania dowodowego, w niniejszej sprawie organ rentowy, mimo iż dysponował stosownymi, miarodajnymi i poprawnymi formalnie dokumentami, błędnie ustalił staż ubezpieczeniowy A. L.. Jak już obszernie wyjaśniano wyżej, organ rentowy dokonał przede wszystkim błędnej wykładni przepisów i błędnego zaklasyfikowania (pod względem prawnym) okresu pobytu ubezpieczonego w zakładzie poprawczym i wykonywania tamże pracy. W powyższej sytuacji koniecznym stało się stwierdzenie, że organ rentowy wydał błędną decyzję, odmawiającą przyznania prawa do świadczenia w sytuacji, gdy możliwe było wydanie decyzji zgodnej z prawem. Powyższe oznacza, że opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Z uwagi na powyższe koniecznym stało się orzeczenie jak w punkcie III sentencji wyroku.

SSO Monika Miller-Młyńska

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSO Monika Miller-Młyńska